

לישראל	ההגנה	צבא
צה"ל		דובר
המידע	חופש	תא
073-3862131		טל':
תשפ"ג	טבת	י"א
2023	ינואר	04

לכבוד
 עו"ד אלעד מן
 עמותת "הצלחה"
 שלום רב,

הנדון: בקשתך למידע בנושא אירועי זיהום ים וחופים

שלך: בקשת חופש מידע מיום 14 בפברואר 2022.

1. להלן התייחסות צה"ל לבקשתך, לאחר בדיקה מול הגורמים המקצועיים, בהתאם לסעיפי הבקשה.
  2. חשוב לציין כי זרוע הים מבצעת תחקיר מעמיק בראשות אלי"ם/תא"ל לכל אירוע של זיהום ים או זיהום קרקע המתרחש בבסיסה או בכלי השייט שלה. בכל תקלה חריגה בה קיימת פגיעה בסביבה הימית והיבשתית, מתבצע תחקיר מעמיק בו מוצג האירוע, מנותחות הסיבות, נגזרים לקחים ומסקנות- למען לא יישנו מקרים אלה בעתיד. בחלק מהמקרים עומדים האחראים להליך משמעותי, בחלק מהמקרים מבוצע תחקיר טכני לזיהוי מקור תקלות, בכלל המקרים מובאים הממצאים לידי ראש מדור איכות הסביבה של זרוע הים, ראש מחלקת תכנון וארגון זרוע הים ולמפקד זרוע הים. בנוסף ראש מדור איכות הסביבה, מבצע מעקב שוטף אחר הנהלים הקפדניים.
  3. להלן ריכוז אירועי זיהום הים והקרקע שהתרחשו בחיל הים, בין השנים 2016 ועד 2022, תוך פירוט ביחס למועד האירוע, מיקומו, פרטיו, תוצאותיו והפעולות שנקטו. ביחס לעלויות האירועים - לא בכל אירוע יש עלות חריגה לטיפול, וייתכן כי נעשה שימוש בציוד ייעודי למשימה כפי שצוין ביחס לכל אירוע.
- ביחס לקבלת דו"חות סיכום הבדיקה – מדובר בדו"חות פנימיים אשר לא חלה חובה על הרשות למסרם, בהתאם לסעיף 9(ב)(4) לחוק חופש המידע, תשנ"ח-1998 (להלן "החוק"). לצד זאת, בהתאם לסעיפים 10 ו-11 לחוק, ולאיוון הנדרש בנסיבות העניין, להלן יובאו עיקרי ההתרחשויות של האירועים שהתבקשו על ידך.

א. אירוע בבסיס חיפה בתאריך 10.11.2016

500 ליטר שמן מהול במי שיפוליים נשפכו למי נמל חיפה מספינת הטילים אח"י אילת. כתם הזיהום התגלה על ידי לוחם הספינה, תוחם על ידי צוות הספינה באמצעות קשירת שרוולי ספינה ופיזור פדים לספינת הנוזל המזהם. הנזילה נגרמה עקב חור בקוטר של 1 ס"מ בצנרת. האירוע התנהל תוך קשר רציף טלפוני עם פקח תורן מטעם המשרד להגנת הסביבה ועם סגן מפקד יחידה אגף ים וחופים מטעם המשרד להגנת הסביבה. ביום למחרת בוצעו סקרים ובדיקה וויזואלית לכלל הרציפים, ובהמשך הגיע כלי שיט מסוג "צרעה" של חיל הים למקום לאיסוף פדים בודדים עפ"י בקשת משרד הגנת הסביבה מהנמל האזרחי.

ב. אירוע בבסיס אשדוד בתאריך 18.07.2017

במהלך העברת דלק בין מכלים בכלי שיט מסוג "דבורה" התמלא מיכל מספר 3 ונשפכו 5 ליטרים של סולר לים. הנוזל המזהם נספג באמצעות פדים.

ג. אירוע בבסיס חיפה בתאריך 20.7.2017

עקב שסתום שכשל בספינת טילים, נפלטו כ-50 ליטר נוזלי שיפוליים לים במהלך פריקת HOLDING. הנוזל נספג באמצעות פדים.

ד. אירוע בבסיס אשדוד בתאריך 24.7.2017

במהלך העברת דלק, הושארה משאבת ההעברה דלק פתוחה, ונשפכו 100 ליטר סולר לים. הנוזל נספג על ידי פדים.

ה. אירוע בבסיס אשדוד בתאריך 6.8.2017

במהלך העברת דלק בכלי שיט מסוג "דבורה", הגיע מיכל 3 ל-OVERFLOW ונשפכו חמישה ליטרים סולר לים. הנוזל נספג על ידי פדים.

ו. אירוע בבסיס חיפה בתאריך 28.9.2017

במהלך שאיבת שיפוליים במדור ירכתיים בספינת טילים, נשפכו כעשרה ליטרים שמן למי נמל חיפה.

ז. אירוע בבסיס אשדוד בתאריך 3.10.2017

במהלך תדלוק כלי שיט מסוג "דבורה" נשפכו למי הנמל חמישה ליטרים סולר. האירוע נגרם כתוצאה מתקלת קשר בין המתדלק לבין החייל האחראי מחוות הדלק בבסיס. הנוזל נספג בנמל על ידי פדים.

ח. אירוע בבסיס אשדוד בתאריך 29.4.2018

זיהום קרקע בסולר בחוות דלק בסיס אשדוד, במהלך תדלוק גנרטור משקובית סולר, התרחשה דליפה של כ-1,000 ליטרים אל קרקע חוות הדלק.

ט. אירוע בבסיס אשדוד בתאריך 23.1.19

במהלך ריקון שמן שיפוליים בכלי שיט מסוג "שלדג" הוצף מיכל שמן ברציף ופרק למאצרת הבטון. במאצרת הבטון התגלה סדק משם דלף הנוזל לים. בסך הכל זלגו 40 ליטר שמן שרוף למי הנמל. הנוזל נספג על ידי פדים.

י. אירוע בבסיס אילת בתאריך 26.6.2021

לאור כשל בצנרת סולר של גנרטור חוף זרמו לרציף כ-30 ליטר סולר, ומתוכם חלחלו דרך הרציף למים ליטרים בודדים של סולר שגרמו לזיהום ים. כתם הסולר מגודר והנוזל נספג באמצעות פדים. בעקבות המקרה נפתחה חקירת מצי"ח אשר טרם הסתיימה.

יא. אירוע בבסיס אשדוד בתאריך 5.7.2021

בעת הפעלת מערכות בדבורה 834, בעקבות חור בצינור גמיש, נזלו כ-50 ליטר שמן הידראולי למים. מרבית הזיהום נספג.

יב. אירוע בבסיס אשדוד בתאריך 7.11.2021

במהלך העברת דלק בדבורה בין מיכלים, נשפכו כ-50 ליטרים סולר לנמל, שנספגו באמצעות פדים.

יג. אירוע בבסיס אשדוד בתאריך 21.11.2021

נזילת שמן הידראולי מצנרת בוכנה של ציר ימין בספינה ודליפת שמן מזערית למי הנמל. הנוזל נספג באמצעות פדים.

יד. אירוע בבסיס אשדוד בתאריך 27.2.2022

כחלק ממשימת ניקוי חוות הדלק ושטיפת שקוביות, הוזמן מלגון לטובת הפיכת השקוביות. המלגון חשב כי השקובית ריקה ומטעמי נוחות הפך אותה, מה שגרם לשפך של כ-20 ליטר נוזל שיפוליים. בעקבות האירוע, הנהלים חודדו.

טו. אירוע מול חופי עכו בתאריך 1.3.2022

במהלך משימת הדלקת מערכות ויציאה לאימון של כלי שיט "דבורה", אותרה תקלה בקישור סעפות הדלק, במהלכה דלף דלק אל מי הים. לוחמים שזיהו את הדליפה השתמשו בשקית לאיטום מקור הדליפה, וברגע הזיהוי, דוממו את המנוע והדליפה פסקה.

טז. אירוע בבסיס אשדוד בתאריך 8.5.2022

במהלך הורדת כלי שיט מסוג "דבורה" למים, נזל שמן הידראולי עקב היעדר פקק בקדח הניקוז אשר גרם לדליפת כ-20 ליטר שמן, שנספג על ידי יריעות לבד ייעודיות.

יז. אירוע בבסיס אשדוד בתאריך 24.7.2022

במהלך ביצוע משימת תחזוקה שוטפת בספינת טילים, זלגו כארבעה ליטר מי שיפוליים אל מי הים, לאחר מכן, נפרסו שישה ספוגים גדולים סופגי שמן ברציף, לטובת הטיפול בויהום שמוזער בצורה משמעותית.

יח. אירוע בבסיס אשדוד בתאריך 9.10.22

במהלך הנעת מנועי כלי שיט מסוג "דבורה" נשפכו 30 ליטרים של דלק. חיילים שזיהו את התקלה עצרו את פעולת הזיהום ביעילות ובמהירות, והנזילה נעצרה בזמן. הספינה עברה בדיקות תקינות ובכולן נמצא כי המערכות בה תקינות. הדלק שנשפך נספג על ידי פדים.

4. על החלטה זו ניתן להגיש עתירה לבית המשפט לעניינים מנהליים בתל אביב.

בברכה,

מוסקוביץ	צופיה	סא"ל
ומבצעים	אסטרטגיה	רע"ן
צה"ל		ב/דובר